

การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่¹
 Knowledge Management of Educational Institutions under Krabi
 Local Administration Organization¹

ฉวีวรรณ หนูเมือง² และ สมหมาย ปรีชาศิลป์³

Chawiwon Numueang² and Sommai Prijasilpa³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ (2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ (3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกระบี่ จำนวน 174 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละข้อคำถามดังนี้ (1) ด้านการจัดการความรู้มีค่าเท่ากับ 0.963 (2) ด้านปัญหาการจัดการความรู้มีค่าเท่ากับ 0.982 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ มีการจัดการความรู้พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ

¹วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 2560

²นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

³อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

2. ปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยด้านการเรียนรู้ เป็นปัญหา ในการดำเนินการมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ พบว่าสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน

คำสำคัญ : การจัดการความรู้

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the level of knowledge management, problems in knowledge management and to bring together knowledge management suggestions for the Krabi local administration organization, Krabi province. The sample group consisted of educational administrators and teachers from the organization, chosen at random from a staff of 174 people. The instrument used for this research was a questionnaire with a morale reliability level of 0.963 to measure knowledge management and to measure problems in knowledge management 0.982. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study were as follows:

1. Knowledge management performed at a high level especially systemized knowledge management.

2. The problems due to knowledge learning being a problem in operation.

3. Recommendations: knowledge management of Education Institutions under Krabi Local Administration Organization should have a clear vision, mission and strategy.

Keyword: Knowledge management

บทนำ

การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากการจัดการความรู้จะช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กรทำให้บุคลากรมีความตื่นตัวในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว บุคลากรมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์การทำงานระหว่างกันเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการทำงานให้เกิดขึ้นจากความรู้เดิมที่มีอยู่ประยุกต์เข้าด้วยกันกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากบุคคลอื่น และช่วยให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กรของตนเองได้ตลอดเวลา รวมทั้งช่วยป้องกันมิให้ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กรสูญสลายไป ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พุทธศักราช 2524 “ลักษณะของการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มีอยู่สามลักษณะ ได้แก่ เรียนรู้ตามความรู้ ความคิด ของผู้อื่นอย่างหนึ่ง เรียนรู้ด้วยการขบคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุผลอย่างหนึ่ง กับเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผล และเกิดความคล่องแคล่วชำนาญอีกอย่างหนึ่ง การเรียนรู้ทั้งสามลักษณะนี้ จำเป็นจะต้องกระทำไปด้วยกัน ให้สอดคล้องและอุดหนุนส่งเสริมกัน จึงจะช่วยให้เกิดความรู้จริง พร้อมทั้งความสามารถที่จะนำมาใช้ทำการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้ กล่าวคือ การเรียนรู้ทุกอย่างนั้น จะต้องเรียนตามความรู้ของผู้อื่นก่อน เป็นเบื้องต้น เมื่อรู้แล้วจึงนำมาพิจารณาให้เห็นแจ่มชัดละเอียดลงไปอีกชั้นหนึ่งให้ถึงเนื้อหาสาระ อันจะอ้างอิงอาศัยเป็นหลักฐานได้ มิให้เป็นการเรียนรู้อย่างเลื่อนลอย

แต่เมื่อถึงขั้นที่สองนี้แล้ว ก็ยังถือว่าจะนำมาใช้การได้ให้ได้ผลแน่นอนจริงๆ ไม่ได้
ยังจำเป็นต้องนำความรู้ที่นำมาปฏิบัติฝึกฝนอีกให้เกิดผลประจักษ์แจ้ง และเกิดความคล่องแคล่ว
ชำนาญชำนาญขึ้นพร้อมกันไปด้วย จึงจะนำไปใช้ปฏิบัติให้สำเร็จผลได้ไม่ขัดข้อง”

ปัจจุบันสถานศึกษาได้รับงบประมาณทางการศึกษามีอย่างจำกัด โรงเรียนทุก
แห่งก็ได้รับแรงกดดันที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพ รวมไปถึงการจะต้องได้รับการประเมิน
ภายนอกที่จะต้องมีส่วนรู้เรื่องรอยของความก้าวหน้าที่ชัดเจน ความคาดหวังและ
แรงกดดันในด้านคุณภาพเกิดขึ้นในทุกระดับ ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา
เมื่อมีแรงกดดันจากภายนอก สถานศึกษาทุกแห่งก็ต้องตรวจตรากันภายในให้เข้มข้น
เพื่อทบทวนว่าการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่างๆ สอดคล้องกับภารกิจหรือไม่
สถานศึกษาจะดำเนินการอย่างไรเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมใดที่ส่งผล
ต่อการพัฒนาผู้เรียนได้ผลสูงสุด แต่ก็มักจะประสบปัญหาว่าระบบข้อมูลที่มีอยู่
ไม่สามารถตอบสนองได้ เช่น ข้อมูลที่แสดงว่าคุณภาพครูเป็นอย่างไร ครูควรได้รับการ
พัฒนาอย่างน้อยเพียงใด เพื่อจะสามารถก้าวได้ทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านมาตรฐาน
การศึกษา หลักสูตร และวิธีการเรียนการสอน และภาวะในการที่ครู ผู้บริหารจะต้องเสียเวลา
ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูล เผยแพร่ข้อมูล และใช้ข้อมูลร่วมกัน สถานศึกษาต่างๆ
จึงมีความเห็นพ้องกันว่า ความรู้เป็นทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร ซึ่งสถานศึกษา
จะต้องหาทางที่จะเชื่อมความรู้ไปสู่การตัดสินใจและการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล
การจัดการความรู้จึงเป็นเหมือนกรอบหรือระเบียบวิธีปฏิบัติที่เอื้อให้คนในองค์กร
มีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
คุณภาพของงานและผลลัพธ์ให้ดียิ่งขึ้น ในการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการใช้ข้อมูล
ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ชินภัทร ภูมิรัตน. 2552 : 16-17)

ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา ที่เป็นภาพรวมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานด้านความรู้และ
ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร จากผลการประเมินมาตรฐาน ด้านการคิดวิเคราะห์ คิด
สังเคราะห์ บ่งชี้ว่าการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาพรวมทั้ง
ประเทศยังไม่สามารถสร้างให้ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์

ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งคุณภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะเรื่องหลักสูตร มีข้อสงสัยสะท้อนว่ามีความซับซ้อนทำให้ครูเข้าใจยาก ขาดความครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา นอกจากนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้รักการศึกษาค้นคว้า ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด (วิจิต ฤทธิ์จรรย์ และคณะ, 2554 : 7-8) สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมได้ทุกเรื่องที่รับผิดชอบ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ โดยจำเป็นต้องนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้ในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการความรู้มีความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาระดับการจัดการความรู้ ปัญหาของการจัดการความรู้ และรวบรวมข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ จำนวน 307 คน กลุ่มตัวอย่าง 174 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละข้อคำถามดังนี้ 1) ความเชื่อมั่นด้านการจัดการความรู้ คือ .96 2) ความเชื่อมั่นของข้อคำถามด้านปัญหาการจัดการความรู้ คือ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 174 ฉบับ ได้กลับคืนมา จำนวน 174 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาข้อมูล ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการเรียนรู้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับปัญหาการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาข้อมูล ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการเรียนรู้

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อนำไปใช้ประกอบการอภิปรายผล

ผลการศึกษา

ผลการวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นข้อๆตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดดังนี้

1. การจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ พบว่าระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเรียนรู้

2. ปัญหาการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ พบว่าระดับปัญหาการจัดการความรู้ อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ และด้านการเข้าถึงความรู้

3. ข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ประเด็นที่เสนอแนะ คือ 1) สถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน 2) ควรมีการสร้างความรู้ใหม่ และการแสวงหาความรู้จากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ 3) ควรมีการจัดให้มีการศึกษาดูงานจากสถานที่อื่น

สรุปและอภิปรายผล

ในการอภิปรายการจัดการความรู้ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย รายละเอียดดังนี้

1. การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ ต้องบริหารให้ตอบสนองต่อความต้องการของบริบทแต่ละท้องถิ่น มีการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการจัดเก็บความรู้ ทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาและนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเมื่อได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ มีการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งต้องจัดทำแผนพัฒนางาน จัดทำเอกสารประกอบการสอนที่ได้จากการสร้างและการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีปัจจุบัน นอกจากนี้สถานศึกษายังมีการบ่งชี้ความรู้ในสถานศึกษาคือมีการสำรวจความรู้จากบุคคลภายในสถานศึกษาว่ามีความรู้ใดบ้าง ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานทั้งด้านงานสอนและงานด้านอื่นๆ เพื่อให้ความรู้นั้นคงอยู่ไม่สูญหาย ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งมีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ให้ถูกต้องเป็นมาตรฐาน เพื่อให้การนำไปใช้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับพิชิต เทพวรรณ (2554 :188-189) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบจะช่วยให้เข้าถึงความรู้ทั้งที่เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ที่ได้จากประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญในการทำงานของแต่ละบุคคล และความรู้ที่อยู่ภายนอกตัวบุคคล (Explicit Knowledge) ที่ได้มาจากตำรา หนังสือ เอกสารหรือสื่อต่างๆ ได้อย่างเข้าใจตรงกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วขึ้น ป้องกันความรู้สูญหาย ทำให้องค์กรสามารถรักษาความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ และความรู้ที่อาจสูญหายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร เช่น การเกษียณอายุทำงาน หรือการลาออกจากงาน และสอดคล้องกับ หากองค์กรไม่มีการรวบรวมความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ การพัฒนาก็จะเกิดขึ้นได้ยาก (Davenport & Prusak, 1998:19)

2. ปัญหาการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับน้อย สำหรับประเด็นที่เป็นปัญหาคือด้านการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนเมื่อได้รับความรู้ใหม่ๆ ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพราะความไม่ชำนาญในเรื่องที่ได้รับการเรียนรู้มา ปัญหาสุขภาพและอายุ จึงทำให้เมื่อได้รับความรู้ใหม่ๆ ได้ และปัญหาด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ สถานศึกษาไม่มีการนำความรู้ที่ครูผู้สอนมีอยู่มาทำการแลกเปลี่ยนกัน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความรู้ เช่น เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสับเปลี่ยนสายงาน และระบบพี่เลี้ยง แต่ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ เห็นถึงประโยชน์ ควรสนับสนุนงบประมาณ การมีพื้นที่ เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554 : 69-75) วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก พบว่าปัญหาของการจัดการความรู้สามารถสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คน 2) การจัดการความรู้ 3) องค์กร 4) การเรียนรู้ และ 5) เทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหามุ่งจัดการความรู้คือ 1) ด้านองค์กร ควรมีการสนับสนุนในต่างๆ เช่น งบประมาณ การมีพื้นที่ เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้าองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3) ด้านการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) ด้านคนควรให้ผู้บริหาร ส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน

3. การรวบรวมข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม พบว่าข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ประเด็นที่ว่าสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เนื่องจากสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำกำหนดกลยุทธ์ แนวทางในการบริหาร ต้องมีความเข้าใจ ความศรัทธา ความมุ่งมั่นในการใช้การจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาหน่วยงาน

ในสังกัดให้บรรลุเป้าหมาย หลักสำคัญของกระบวนการจัดการความรู้มาปฏิบัติ ในสถานศึกษาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเริ่มต้นด้วยความเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ เนื่องจากยุทธศาสตร์เป็นตัวบ่งบอกถึงทิศทาง ในทางปฏิบัติว่า ควรทำงานอย่างไร เพื่อให้วิสัยทัศน์ ที่กำหนดขึ้นสัมฤทธิ์ผลได้มากที่สุด และต้องสื่อสาร ถึงวิสัยทัศน์ ให้บุคลากรเข้าใจอย่างชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจาณณ์ พานิช (2551 : 105) การสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ (Knowledge Vision) ผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่สร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ที่เป็นความรู้หลัก (Core Knowledge) ขององค์กรเพื่อการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร สำหรับใช้เป็นเข็มทิศ ในการจัดการความรู้ขององค์กร การจัดการวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ต้องไม่ใช่เพียงแค่ สร้าง แต่จะต้องเรียงถ้อยร้อยคำ ให้กินใจ และเข้าใจได้ง่าย แล้วสื่อสารให้เป็นที่รับรู้และ ชาบซึ่ง จนเกิดเป็นความเชื่อและค่านิยมร่วมกันทั่วทั้งองค์กร วิสัยทัศน์ต้องมีความชัดเจน ในระดับที่เหมาะสม สามารถมองเห็นทิศทางและขอบเขตรวมกันได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของสังเวียน ผักไหม (2552 : 82) พบว่าการจัดการความรู้ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก คือควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับ การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นไปตามแนวทางเดียวกันกับนโยบายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหาร องค์กร พึ่งนำนโยบายมายึดถือปฏิบัติโดยให้บุคลากรทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมพัฒนา ความรู้ความสามารถในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สถานศึกษา รายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมบุคลากรให้มีการนำความรู้ไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ นำเทคโนโลยีเชื่อมต่อหรือบูรณาการเข้ากับ

ระบบเดิมที่มีอยู่ใช้งานได้ง่ายพร้อมทั้งให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

2. ผู้บริหารสถานศึกษาคควรกระตุ้นสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ใหม่

3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการสถานศึกษาคควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ร่วมกันให้ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบุคลากรสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ควรศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการจัดการความรู้ของสถานศึกษา เช่น การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมผ่านเว็บ ระบบฐานข้อมูล โดยให้มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ สามารถใช้และเข้าถึงได้ง่ายเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- ชินภัทร ภูมิรัตน. (2552). **การจัดการความรู้ทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [Online] Available : e-theses@lib.cmu.ac.th 7 (20 สิงหาคม 2559)
- วิจารณ์ พานิช . (2551). **การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ตถาตาพับลิเคชั่น.
- พรพิมล ธรรมภิรมย์โชค. (2554). **การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก**. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

วิจิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ. (2554) การวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่3 ฉบับที่1, 2.
สังเวียง ผักไหม. (2550). การจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

Davenport, T. H., & Prusak, L. (1998). *Working knowledge : How organizations manage what they know*. Boston, MA.: Harvard Business School Press.